

ОСНОВНИ ХАРАКТЕРИСТИКИ НА НАСЕЛЕНИЕТО В ОБЛАСТ БУРГАС ПРЕЗ 2019 ГОДИНА

Към 31 декември 2019 г. населението на област Бургас 409 265 души, което представлява 5.9% от населението на страната и нарежда областта на 4-то място по брой на населението непосредствено след областите София (столица), Пловдив и Варна. В сравнение с 2018 г. населението на областта намалява с 1 066 души или с 0.3%.

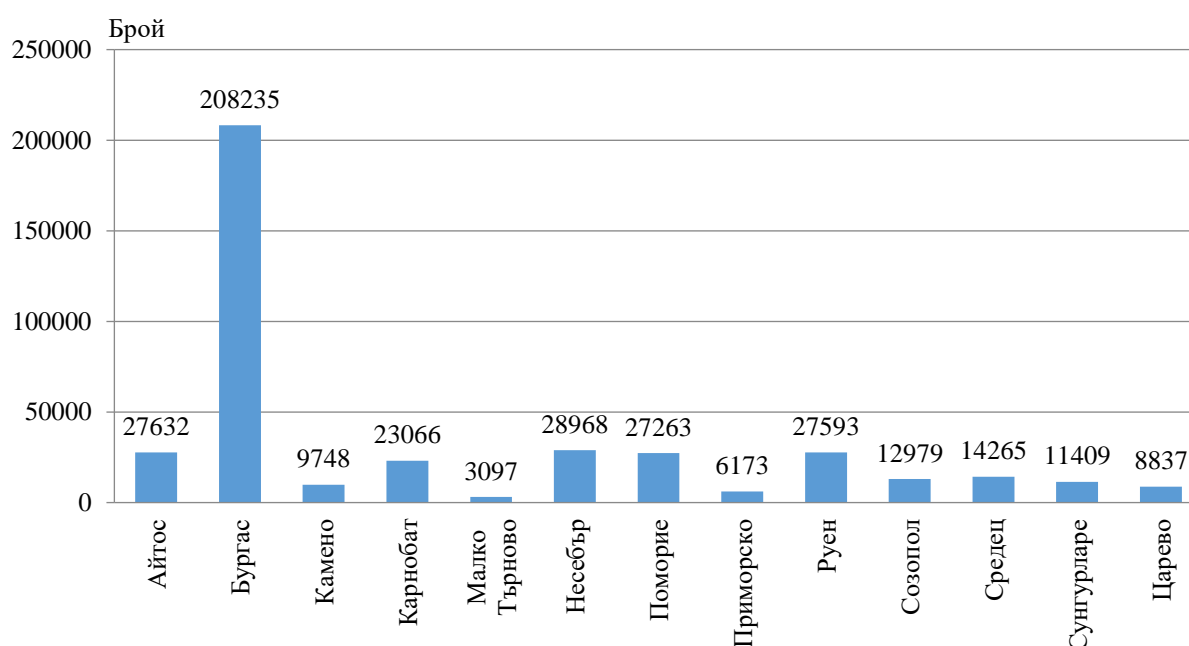
Мъжете в област Бургас са 197 790 (48.3%), а жените - 211 475 (51.7%), или на 1 000 мъже се падат 1 069 жени. Броят на мъжете преобладава във възрастите до 49 години. С нарастването на възрастта се увеличават броят и относителният дял на жените от общото население на областта.

Разпределението на населението между градовете и селата е резултат от неговото естествено и механично движение. В края на 2019 г. в градовете живеят 313 132 души, или 76.5% от населението на областта, а в селата - 96 133 души, или 23.5%. В градовете жените са 163 420, или с 9.2% повече от мъжете, докато в селата мъжете са повече от жените - с 23 броя.

Към края на 2019 г. населените места в област Бургас са 250, от които 20 градове и 230 села, разпределени в 13 общини, съгласно административно-териториалното устройство на страната. Малко над половината (50.9%) от населението на областта живее в най-голямата община Бургас, а в най-малката - община Малко Търново, живеят само 0.8% от населението на областта. Към края на годината в област Бургас има 64 населени места с население под 100 души и 2 населени места без население.

Най-големият град в областта е областният център гр. Бургас, който е с население 201 779 души, а най-малък е гр. Китен - 989 души. Най-голямото село в област Бургас е Равда (община Несебър) с население 2 985, а най-малко е с. Тракийци (община Средец) - 2 души.

Фиг. 1. Население към 31.12.2019 г. по общини в област Бургас

Продължава процесът на остаряване на населението. В края на 2019 г. лицата на 65 и повече навършени години са 81 523, или 19.9% от населението на областта. В сравнение с 2018 г. делът на населението в тази възрастова група нараства с 0.4 процентни пункта, а спрямо 2001 г. увеличението е с 4.9 процентни пункта.

Процесът на остаряване е по-силно изразен сред жените отколкото сред мъжете. Относителният дял на жените на възраст над 65 години е 22.9%, а на мъжете - 16.7%. Тази разлика се дължи на по-високата смъртност сред мъжете и като следствие от нея по-ниската средна продължителност на живота при тях.

Към 31.12.2019 г. децата до 15 години са 63 873, или 15.6% от общия брой на населението в областта, като спрямо 2018 г. този дял остава непроменен, а спрямо 2001 г. намалява с 0.4 процентни пункта.

Към 31.12.2019 г. **общият коефициент на възрастова зависимост**¹ е 55.1% при 56.4% за страната, или на всяко лице в зависимите възрасти се падат по-малко от две лица в активна възраст. За сравнение, през 2005 г. и 2018 г. този коефициент е бил съответно 43.1 и 54.2%.

Това съотношение е по-благоприятно в градовете - 53.6%, отколкото в селата - 60.3%.

Остаряването на населението в областта води до повишаване на неговата средна възраст - 42.9 години, която е под средната за страната (43.9 години) и нарежда областта на четвърто място след областите София (столица), Сливен и Варна. Средната възраст при мъжете в областта е 41.3 години, а при жените - 44.5 години. Процесът на остаряване се проявява както в селата, така и в градовете, като в градовете средната възраст на населението е 42.7 години, а в селата - 43.6 години.

Тенденцията на остаряване на населението се изразява и в промените на неговата основна възрастова структура - разпределение на населението **под, във и над трудоспособна възраст**. Влияние върху съвкупностите на населението във и над трудоспособна възраст оказват както остаряването на населението, така и законодателните промени² при определянето на възрастовите граници на населението при пенсиониране.

За 2019 г. тези граници за населението в трудоспособна възраст са 16 до навършването на 61 години и 4 месеца за жените и 64 години и 2 месеца за мъжете.

¹Коефициентът на възрастова зависимост показва броя на лицата от населението в „зависимите“ възрасти (населението под 15 и на 65 и повече навършени години) на 100 лица от населението в „независимите“ възрасти (от 15 до 64 години). Изчислява се в проценти.

²Възрастовите граници за разпределение на населението по категории под, във и над трудоспособна възраст са определени съгласно Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж, приета с Постановление № 30 на МС (ДВ, бр. 21/17.03.2000 г.).

1. Население под, във и над трудоспособна възраст в област Бургас към 31.12.

(Проценти)

Година	Население		
	под трудоспособна възраст	в трудоспособна възраст	над трудоспособна възраст
1990	24.0	55.0	21.0
1995	20.7	57.4	21.9
2001	17.4	60.4	22.2
2005	15.9	63.5	20.6
2006	15.8	63.7	20.5
2007	15.7	64.1	20.2
2008	15.8	64.1	20.1
2009	15.8	64.2	20.0
2010	16.0	63.7	20.3
2011	15.7	63.0	21.3
2012	15.8	63.0	21.2
2013	16.0	62.8	21.2
2014	16.2	62.0	21.8
2015	16.3	61.6	22.1
2016	16.3	61.4	22.3
2017	16.4	60.9	22.7
2018	16.6	60.4	23.0
2019	16.6	60.2	23.2

Населението в трудоспособна възраст в област Бургас към 31.12.2019 г. е 246 202 лица, или 60.2% от цялото население на областта, като мъжете са 127 589, а жените - 118 613. В сравнение с предходната година тази категория население намалява с 0.2 процентни пункта. Населението под трудоспособна възраст в област Бургас през 2019 г. спрямо 2018 г. остава непроменено, а във възрастовата група над трудоспособна възраст се е увеличило с 0.2 процентни пункта.

Възпроизводството на трудоспособното население се характеризира чрез **коэффициента на демографско заместване**, който показва съотношението между броя на влизащите в трудоспособна възраст (15 - 19 години) и броя на излизащите от трудоспособна възраст (60 - 64 години). Към 31.12.2019 г. това съотношение е 69. За сравнение, през 2002 г. всеки 100 лица, излизащи от трудоспособна възраст, са били замествани от 134 млади хора.

Методологични бележки

Броят и структурите на населението към края на всяка година се изчисляват на базата на данните от предходната година и данните за естественото и механичното движение на населението през текущата година.

Източник на данните за броя и структурите на населението е Информационна система „Демография“ в Националния статистически институт. Източник на данните за естественото и механичното движение на населението (раждания, умираания, бракове, разводи, вътрешна миграция) е Единната система за гражданска регистрация и административно обслужване на населението. Те се регистрират чрез документите образци ЕСГРАОН - ТДС: съобщение за раждане, съобщение за сключен граждански брак, съобщение за прекратен граждански брак, съобщение за смърт и адресна карта за промяна на настоящ адрес.

Данните за броя на населението и за настъпилите демографски събития в териториален разрез са представени според административно-териториалното устройство на страната към 31.12. на съответната година (населени места, общини, области и статистически райони) по настоящ адрес. Това е адресът, който отговаря на документално заявеното местоживееене на лицето.

Възрастта на населението в края на годината е изчислена към 31.12. в навършени години. Възрастта на лицата при настъпване на демографско събитие се изчислява в навършени години въз основа на датата на раждане и датата на съответното събитие, т.е. възрастта, която лицата са достигнали при настъпване на събитието.

При изчисляване на демографските показатели се използва съвкупността на средногодишното население. Средногодишният брой на населението е средна аритметична величина от изчисленото население към края на предходната и края на отчетната година.

Повече информация и данни за населението и демографските процеси са достъпни в Информационна система „Инфостат“ (https://infostat.nsi.bg/infostat/pages/module.jsf?x_2=80) и на сайта на НСИ, раздел „Население - демография, миграция и прогнози“ (<http://www.nsi.bg/node/2920/>).